

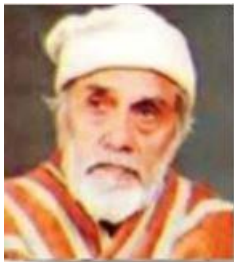
۲۰۱۸/۰۷/۱۰

c

قبیس کبیر

معرفی خلیل الله خلیلی در قاموس کبیر افغانستان

قاموس کبیر افغانستان، در کنار شرح و تسجیل لغات، مجمع اللغات، تاریخ، جغرافیه، اقتصاد و بسی مسائل دیگر مربوط افغانستان می پردازد، شخصیتهای فرهنگی، خدمتگزار افغانستان را تحت کتگوری که مناسب خدمات آنها باشد مانند «شعراء، نویسندگان، هنرمندان و خدمتگزاران ملی» باشد تسجیل و آنلاین می سازد. پورتال **افغان جرمن آنلاین** و **قاموس کبیر افغانستان** هر دو مسؤلیت خود می داند که بدون ارتباطات شخصی، تبعیضی و کینه های شخصی، شخصیت های مهم را از جهات مثبت و منفی، برای مردم معرفی کند. زیرا اساسات هر دو مبتنی بر **ضوابط** است و **روابط** را تحریم میکنند

مبتنی بر این خصیصه خلیلی الله خلیلی را که شخصیت دو بُعدی دارد، یکی بُعد ادبی

و دیگری بُعد سیاسی او.

در سالهای اخیر نویسندگان افغان از عملکردهای سیاسی خلیل الله خلیلی بطور مستند انتقاد بجا کرده اند و اعمال سیاسی او را تقبیح نموده اند [رجوع شود به نوشته مورخ کشور جناب سیستانی تحت لینک ذیل] ولی برخی از علاقه مندان شعر و ادبیات، خلیلی را بخاطر اشعار او دوست دارند و القابی مانند "استاد" و "سخنور بی بدیل"، "قافله سالار شعر و ادب" و غیره به او داده اند. به نظر اهل ادب اشعار خلیلی از نظر هنر شعر، دارای کاستیهای فراوان است. که در این باره نقدی از جناب "رفعت حسینی" گواه این سخن است که توجه خوانندگان را در «**قاموس کبیر افغانستان**» (در پیرامون شعر خلیلی) بر آن جلب می کنیم.

شعر باید اندیشه باشد نه پیشه که در سطح پیدا کردن روزی سقوط و تنزل کند:

اگر خواسته باشیم خلیلی را با چند شاعر مطرح جهانی مقایسه کنیم، به ملاحظه میرسد که شعرای مطرح به مداحی نپرداخته اند، بلکه رسالت اجتماعی خود را در برابر جامعه خود اداء کرده اند. آنها در اشعار خود از دردهای اجتماعی و از استبداد و بیداری مردم و مبارزه در برابر ظلم و بخاطر استقرار عدالت و محو استبداد سخن گفته اند نه در مدح و توصیف مستبدین و شاهان. بنابراین وقتی رسالت شاعران جوامع غرب را با طرز دید و طرز بیان خلیلی مقایسه کنیم، می بینیم که خلیلی هیچگاهی برای بیداری مردم و روشن ساختن شعور اجتماعی و مبارزه مردم بمقابل ظلم و استبداد سخن نگفته است بلکه بر عکس زمینه نفاق اقوام را به نفع استعمار فراهم ساخته است. بنابراین لازم نیست تا او را ندانسته شاعر دری گوی به مردم و به خصوص به جوانان معرفی نماییم. مداحی خلیلی از دشمن قسم خورده افغانستان، جنرال ضیاء الحق، زعیم پاکستان مزدور استعمار، و در همچنان خواست وی از شاهنشاه ایران برای حمله به افغانستان و بالاخره نوشتن کتاب "عیاری از خراسان" در وصف یک دزد معلوم الحال بود بنام حبیب الله کلکانی که بر ضد مکتب و بر ضد زن و بر ضد ترقی بزور استعمار برای ویرانی افغانستان بر سر قدرت آمد. از جمله کارهای ننگین خلیلی است که سبب ایجاد نفاق بین اقوام نجیب افغانستان شد. و همین امر باعث شد تا نوعی اوباشی گری و بی پرستی در سیستم اداری امروزه بوجود آید. با در نظر داشت پیامدهای کارهای نادرست و وطن ستیزانه خلیلی، لازم نبود تا جسد او در کنار مقبره

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

علامه سید جمال الدین افغانی (که در راه آزادی انسان ها از چنگ استعمار نقد جان اش را گذاشت) دفن گردد. به نظر ما مستحق ترین شخصیتی که لیاقت دفن در کنار سید بزرگ را داشت، علامه محمود طرزی شاگرد آن متفکر بزرگ شرف بود.

قاموس کبیر افغانستان

مختصات افغانستان					
اسم یا کلمه	تصویر	بیوگرافی مختصر	معلومات مکملتر	تخصص	نوع محتوا
خلیل الله خلیلی		خلیلی در سال ۱۲۸۶ خورشیدی (۱۹۰۷ میلادی) در باغ جهان آرای کابل متولد شد. پدرش محمد حسین خان مستوفی الممالک از بزرگان منطقه کوهستان در شمال کابل و وزیر مالیه عهد امیر حبیب الله خان بود که پس از آن به فرمان امان الله خان به دار آویخته شد. وی در سنین کودکی والدینش را از دست داد و درس را در نیمه راه رها کرد. او سالها در کابل، کوهستان و بلخ زیست و در بیست‌های امانی زیادی در سازمان‌های دولتی داخل و خارج افغانستان کار کرد. در اوایل دهه بیست خورشیدی به سمت معاون پوهنتون کابل به کار گماشته شد. در سال ۱۳۳۰ ریاست مستقل مطبوعات را به عهده گرفت و در سال ۱۳۴۲ به عنوان مشاور عالی سلطنتی در دربار محمد ظاهر شاه خدمت کرد و نیز ممتی نماینده ولسی جرگه بود و در سال‌های نخستین دهه ۵۰ به عنوان سفیر کبیر ممتی در عربستان سعودی و سپس در عراق مشغول به کار بود.	در پیرامون شعر خلیلی نویسنده، سیاستمدار	شعراء، نویسندگان، هنرمندان و خدمتگزاران	
تاریخ					
اسم یا کلمه	تصویر	بیوگرافی مختصر	معلومات مکملتر	تخصص	نوع محتوا
خلیل الله خلیلی		خلیلی، شاعر معروف دربار اعلیحضرت محمداظهر شاه و پسر میرزا محمد حسین خان، کوتوال (امور امنیه و ضبط احوالات) عهد امیر عبدالرحمن خان و مستوفی الممالک (وزیر مالیه) عهد امیر حبیب الله خان بود. خلیلی مأموریت را با روی کار آمدن حبیب - کله کانی از مستوفیت ولایت بلخ آغاز کرد. وقتی نایب سالار عبدالرحیم خان (ماما و خسر خلیلی)، بلخ را از دست طرفداران امان الله خان متصرف شد، خلیلی به حیث مستوفی و سپس کفیل ولایت بلخ به وظیفه گماشته شد.	استاد خلیلی کی بود؟	رجال سیاسی و شخصیت های تاریخی	

پایان

د پانو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکني د لپکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په څیر و لولئ